

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 września 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. W. prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że M. W. nie legitymuje się wymaganym 35 - letnim stażem pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że łączny staż pracy wnioskodawczyni wyniósł 33 lata, 5 miesięcy i 22 dni i, że nie zaliczono jej, do stażu pracy, okresu urlopu bezpłatnego od 16 lipca 1994 r. do 31 lipca 1994 r. oraz pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 12 kwietnia 1979 r. do 4 lipca 1982 r. W odniesieniu do okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, organ rentowy wskazał, że w okresie tym, M. W. uczęszczała do szkoły, zlokalizowanej w Ł. i, tym samym, nie mogła, stale i w pełnym wymiarze, wykonywać pracy w gospodarstwie rolnym. W ocenie organu rentowego praca w gospodarstwie miała charakter dorywczy i stanowiła jedynie pomoc przy wykonywaniu niektórych prac związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego rodziców.

/decyzja – k.23 – 23 odwrót akt ZUS/

W dniu 29 września 2016 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie od ww. decyzji. Pełnomocnik M. W. zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie prawa materialnego: art. 2 ust.1 pkt 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych pomimo, iż przepis ten jest dla skarżącej korzystniejszy od wskazanej przez organ rentowy regulacji zawartej w art. 2 ust.1 pkt 5; art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez nieuwzględnienie do stażu ubezpieczeniowego jako okresu uzupełniającego okresu pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym rodziców, w okresie od 12 kwietnia 1979 r. do 4 lipca 1982 r. W treści odwołania wskazano, że w okresie od 12 kwietnia 1979 r. do 4 lipca 1982 r. skarżąca pracowała w gospodarstwie rolnym swoich rodziców średnio przez 5 godzin dziennie, a w okresie wakacji, ferii oraz świąt przez cały dzień. Ponadto wskazano, że w okresie od 30 marca 1998 r. do 31 stycznia 2016 r. była zatrudniona w Sklepie (...) należącym do Z. J., a rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy tj. z powodu jego likwidacji. W ocenie pełnomocnika skarżącej, spełniła ona wszystkie przewidziane prawem wymogi (do wniosku załączyła zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy, że nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna) do uzyskania świadczenia przedemerytalnego. Pełnomocnik skarżącej wniosł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie M. W. należnego jej świadczenia.

/odwołanie k.2-7/

W odpowiedzi na odwołanie, która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 25 października 2016 r., pełnomocnik organu rentowego wniosł o jego oddalenie przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wskazał ponadto, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż nie doszło do likwidacji czy też upadłości firmy płatnika i, tym samym, wnioskodawczyni musi spełnić warunek legitymowania się stażem pracy w wymiarze 35 lat pracy.

/odpowiedź na odwołanie k.11-11 odwrót/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona M. W. urodziła się (...). Ma średnie wykształcenie. Z zawodu jest technikiem ekonomistą

/okoliczności bezsporne/

W dniu **17 sierpnia 2016 r.** M. W. złożyła wniosek o świadczenie przedemerytalne, a po jego rozpatrzeniu organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

/wniosek k.1 – 3 odwrót, decyzja – k.23 – 23 odwrót akt ZUS/

W okresie od 30 marca 1998 r. do 31 stycznia 2016 r. wnioskodawczyni była zatrudniona na stanowisku sprzedawcy w Sklepie (...) należącym do Z. J.. Stosunek pracy z M. W. ustał z uwagi na likwidację sklepu (pracodawca wypowiedział M. W. umowę o pracę w dniu 31 października 2015 r. , z zachowaniem okresu wypowiedzenia wynoszącym 3 miesiące).

/zeznania świadka Z. J. min.00:38:06 – 00:41:13 oraz zeznania wnioskodawczyni min.00:42:03 – 00:42:28 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:02 – 00:21:55 protokołu rozprawy z dnia 23 stycznia 2017 r. , płyta CD k.47, świadectwo pracy k.7akt ZUS , dokumentacja osobowa wnioskodawczyni k.32/

Z. J. prowadził działalność gospodarczą w formie sklepu ogólnospżywczego w okresie od 28 marca 1998 r. do 31 stycznia 2016 r. U podstaw likwidacji działalności gospodarczej legł fakt ,iż w pobliżu sklepu płatnika powstał sklep dużej sieci handlowej. Z. J. nie prowadził innego rodzaju działalności gospodarczej , a po likwidacji sklepu podjął zatrudnienie w oparciu o stosunek pracy.

/zeznania świadka Z. J. min.00:38:06 – 00:41:13 oraz zeznania wnioskodawczyni min.00:42:03 – 00:42:28 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:02 – 00:21:55 protokołu rozprawy z dnia 23 stycznia 2017 r. , płyta CD k.47,wypis z (...) k.34/

W dniu 1 lutego 2016 r. M. W. została zarejestrowana jako osoba bezrobotna i w okresie od dnia 1 lutego 2016 r. do dnia 31 lipca 2016 r. pobierała zasiłek dla bezrobotnych.

/okoliczność bezsporna/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyjął, że ubezpieczona udowodniła staż pracy w wymiarze 33 lat , 5 miesięcy oraz 22 dni (w tym 30 lat , 6 miesięcy i 15 dni okresów składkowych oraz 2 lata , 11 miesięcy i 7 dni okresów nieskładkowych).

/decyzja – k.23 – 23 odwrót akt ZUS/

W okresie od 1 września 1978 r. do 28 maja 1982 r. M. W. była uczennicą Liceum Ekonomicznego Zespołu Szkół (...) w Ł..

/dokumentacja k.41/

W spornym okresie (od 12 kwietnia 1979 r. do 4 lipca 1982 r.) właścicielami gospodarstwa rolnego , w którym mieszkała wnioskodawczyni byli jej rodzice. Gospodarstwo rolne liczyło powyżej 6 ha i było zlokalizowane we wsi O. oddalonej o 20 km od Ł. . Gospodarstwo rolne nie było zmechanizowane. Matka ubezpieczonej nie pracowała w gospodarstwie , gdyż chorowała na astmę oraz zwyrodnienie kręgosłupa. W gospodarstwie uprawiano zboże , ziemniaki , truskawki , warzywa oraz hodowano konia , krowy (w ilości 10 sztuk) , świnie (w ilości 20 sztuk) , a także drób. Wnioskodawczyni zajmowała się pracą w gospodarstwie wyłącznie po zakończeniu zajęć szkolnych (do szkoły udawała się autobusem , który przyjeżdżał przed godziną 7 ; wracała ze szkoły w godzinach 14 – 15 , a prace szkolne wykonywała w porze wieczorowej) – w godzinach porannych wszelkimi kwestiami związanymi z funkcjonowaniem gospodarstwa zajmował się jej ojciec. Podstawową czynnością jaką wykonywała wnioskodawczyni po powrocie ze szkoły było dojenie krów. Ubezpieczona pracowała w gospodarstwie rolnym swoich rodziców cały rok (co najmniej 4 godziny dziennie , a w porze wakacji niejednokrotnie cały dzień) i w zależności od pory roku wykonywała stosowne czynności. Ubezpieczona zajmowała się przygotowaniem pokarmu dla zwierząt , rozrzucała obornik, sadziła ziemniaki , pielila warzywa , zbierała truskawki , brała udział w żniwach, wykopkach, przerzucała siano czy też zajmowała się młóceniem zboża.

/zeznania świadków: W. K. min.00:23:50 – 00:30:35, Z. O. min.00:30:35 – 00:37:32 oraz zeznania wnioskodawczyni min.00:42:03 – 00:42:28 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:02 – 00:21:55 protokołu rozprawy z dnia 23 stycznia 2017 r. , płyta CD k.47/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów, zgromadzonych w aktach sprawy, aktach ubezpieczeniowych wnioskodawczyni, oraz zeznań ubezpieczonej oraz świadków: W. K., Z. O. oraz Z. J.. Zeznania świadków nie budzą, w ocenie Sądu, żadnych wątpliwości, co do ich wiarygodności, albowiem nie są wzajemnie ze sobą, ani też z treścią załączonych do akt sprawy dokumentów sprzeczne. Zeznania ubezpieczonej znajdują potwierdzenie w dowodach z zeznań świadków. **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Odwołania jest zasadne.

Stosownie do treści **art.2 ust.1 punkt 2** ustawy o świadczeniach przedemerytalnych z dnia 30 kwietnia 2004 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 170) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. nr 99, poz. 1001), zwanej dalej „ustawą o promocji zatrudnienia”, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn.

Stosownie do treści **art.2 ust.1 pkt 5 cyt.** ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

Stosownie zaś do treści **art.2 ust.1 pkt 6 cyt.** ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która, do dnia 31 grudnia roku, poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

Natomiast **art.2 ust.3 cyt.** ustawy, stanowi, że świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust.1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna,
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych,
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Świadczenie przedemerytalne jest świadczeniem o charakterze wyjątkowym, przysługującym ubezpieczonym o długim stażu ubezpieczeniowym, którzy z przyczyn od siebie niezależnych utracili źródło dochodu, a ze względu na wiek nie mogą jeszcze uzyskać prawa do emerytury. Jego funkcja ma charakter socjalny. Warunki do przyznania świadczenia przedemerytalnego powinny być interpretowane ściśle, a dla uzyskania prawa do świadczenia konieczne jest łączne spełnienie wszystkich warunków wymienionych w ustawie. Oznacza to, że niezachowanie jednego z nich niweczy prawo do świadczenia przedemerytalnego.

Wskazać należy, iż ubezpieczona M. W., na dzień wydania zaskarżonej decyzji, udowodniła staż pracy w wymiarze 33 lat, 5 miesięcy i 22 dni, a więc nie spełniła przesłanki co do legitymowania się wymaganym stażem pracy określonym zarówno w art.2 ust.1 pkt 5 (tj. 35 lat) jak i w art.2 ust.1 pkt 6 (tj. 34 lat) ww. ustawy. Postępowanie w niniejszej sprawie

sprowadziło się zatem nie tylko do ustalenia czy możliwym jest doliczenie do już udowodnionego stażu dodatkowych okresów – pracy w gospodarstwie rolnym, ale również do ustalenia przyczyn ustania jej ostatniego stosunku pracy.

Przeprowadzone postępowanie w kwestii ustalenia przyczyn rozwiązania stosunku pracy łączącego wnioskodawczynię ze Sklepem (...) wykazało, że płatnik składek zlikwidował prowadzoną przez siebie działalność z dniem 31 stycznia 2016 r., a więc w dniu w którym ustał jednocześnie stosunek pracy wnioskodawczyni (właśnie z przyczyny likwidacji stosunku pracy). Zasadnym jest zatem przyjęcie, że w analizowanej sprawie doszło do sytuacji opisanej w art.2 ust.1 pkt 6 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych i tym samym wnioskodawczyni w celu nabycia uprawnienia zobligowana była do wykazania stażu pracy w wymiarze 34 lat.

W treści odwołania ubezpieczona wniosła o zaliczenie jej do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym swoich rodziców od 12 kwietnia 1979 roku do 4 lipca 1982 roku.

Zgodnie z **art.10 ust.1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.887), przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56 ustawy, jak okresy składkowe: okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki, przypadające przed dniem 1 lipca 1977 roku okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia, przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 roku okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Z powyższego wynika, że przepis **art.10 ust.1** niniejszej ustawy, dopuszcza wyjątkowo możliwość traktowania okresów pracy w gospodarstwie rolnym tak jak okresów składkowych w ramach ubezpieczenia pracowniczego, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia okresów składkowych i nieskładkowych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2004 roku, II UK 59/04, OSNAPiUS rok 2005/13/195). Przy czym jedynie wykonywanie stałej pracy w gospodarstwie rolnym, w którym osoba zainteresowana zamieszkuje lub ma możliwość codziennego wykonywania prac związanych z prowadzoną działalnością rolniczą, w wymiarze nie niższym, niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, pozwala na przyjęcie ziszczenia się przesłanek z przepisu art.10 ust.1 punkt 3 ww. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Staż pracy nie musi, co prawda, oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, ale gotowość do podjęcia pracy rolniczej, jeżeli sytuacja tego wymaga. (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2008 roku, II UK 61/08 i z dnia 4 listopada 2003 roku, II UK 153/03).

Dla uznania pracy w gospodarstwie rolnym jako okresu uzupełniającego znaczenie ma stałość wykonywania pracy w gospodarstwie, przy czym nie musi to oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, lecz gotowość (dyspozycyjność) do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się też wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego. Tym kryteriom zazwyczaj odpowiada praca domownika rolnika, który świadczy określone prace stałe (codziennie) w wymiarze nie mniejszym niż połowa etatu. Zauważyć należy, że okres pracy w gospodarstwie rolnym jako okres uzupełniający nie jest okresem pracy sensu stricto. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 24 września 2014 r., III AUa 1028/14, Lex nr 1515219)

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że ubezpieczona wykazała własnymi zeznaniami popartymi zeznaniami świadków, że świadczyła pracę w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia (M. W. ukończyła 16 lat w dniu 11 kwietnia 1979 roku). Ubezpieczona wprawdzie w spornym okresie uczęszczała do szkoły zlokalizowanej w Ł., to jednak nie przeszkadzało jej to w wykonywaniu obowiązków w gospodarstwie rolnym swoich rodziców. Zadania jakie wykonywała ubezpieczona były istotne, gdyż pozwalały na prawidłowe funkcjonowanie gospodarstwa. Prowadzeniem gospodarstwa zajmował się ojciec ubezpieczonej, bowiem jej matka była osobą schorowaną i nie mogła wykonywać istotnych prac dla funkcjonowania gospodarstwa. Naturalnym było zatem wykonywanie przez ubezpieczoną zwiększonej ilości czynności w gospodarstwie. Do stałych obowiązków ubezpieczonej należało wydojenie krów, a czas jaki temu poświęcała wynosił co najmniej 4 godziny dziennie. Nadto, w zależności od pory

roku, ubezpieczona zajmowała się przygotowywaniem pokarmu dla zwierząt , rozrzucała obornik, sadziła ziemniaki , pielęła warzywa , zbierała truskawki , brała udział w żniwach, wykopkach, przerzucała siano czy też zajmowała się młóceniem zboża. Ubezpieczona pracowała w gospodarstwie rolnym cały rok, wykonywała każdą pracę w polu. Łączny wymiar czasu jaki spędzała ubezpieczona na wykonywaniu obowiązków z całą pewnością wynosił powyżej 4 godzin dziennie. Podnieść również należy, iż gospodarstwo nie było zmechanizowane co sprawiało, że większość czynności wykonywano ręcznie, a to niewątpliwie przekładało się na wydłużony czas jaki poświęcano określonym czynnościom. Ubezpieczona po wykonaniu prac w gospodarstwie odrabiała lekcje i przygotowywała się do szkoły. Ubezpieczona jak wyżej wskazano miała stałe obowiązki, wykonywała codziennie prace wynikające z normalnego toku prac w gospodarstwie rolnym. Wymiar czasu pracy przekraczał 4 godziny dziennie. W ocenie Sądu cały okres o jaki zaliczenie wnosila M. W. może zostać jej doliczony do stażu pracy zaliczonego jej przez organ rentowy.

Biorąc zatem pod uwagę okres uwzględniony przez organ rentowy oraz okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców przypadający po ukończeniu przez ubezpieczoną 16 roku życia (od 11 kwietnia 1979 roku), roku ubezpieczona **udowodniła wymagany 34-letni staż pracy.**

Wobec powyższego Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie **art. 477¹⁴§2 k.p.c.**, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku, przyznając M. W. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 18 sierpnia 2016 roku, to jest od dnia następnego po dniu złożenia wniosku o świadczenie stosownie **do treści art.7 cyt.** ustawy o świadczeniach przedemerytalnych.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz M. W. kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz.1804) w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 roku , poz.1667).

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe zobowiązując do zwrotu w razie złożenia apelacji.

S.B.